

DEBATT: Förbränning av slam är ingen lösning

Publicerad 22 okt 2009

REPLIK. Det är mycket lång väg kvar för att nå ett system med slamförbränning och utvinning av fosfor ur askan, fortsätter Anders Finnson och Zahrah Ekmark debatten från nr 31, 29 och 28/09.

DEBATT DAGENS SAMHÄLLE NR 33/09

SLAM. Nätverket "Ren åker ren mat" förespråkar förbränning av slammet. Det har tre nackdelar:

- ☒ 1. Transporten av 1 miljon ton slam per år till regionala slamförbränningsanläggningar genererar stora koldioxidutsläpp.
- ☒ 2. Om slammet förbränns betyder det i dagsläget att alla näringsämnen, utöver fosfor, går förlorade. Tvärtemot vad debattörerna påstår, är det mycket lång väg kvar för att nå ett system med slamförbränning och utvinning av fosfor ur askan som ger användbar mineralgödsel. Det är slutsatsen från den stora konferensen om utvinning av fosfor ur aska som hölls i Berlin i slutet på september.
- ☒ 3. Det finns i dag väldigt lite kapacitet för att förbränna slam. Att lokalisera, få tillstånd och bygga en förbränningsanläggning tar 10–20 år.

Att vi kan föra fosfor till åkermarken är en förutsättning för produktionen av livsmedel. Brytvärd fosformineral kommer att ta slut inom 60–150 år, det gäller speciellt den med låg kadmiumhalt. Därför behöver vi hitta säkra sätt att återföra fosfor i avloppsslammet.

Under de senaste åren har därför tre mycket omfattande utredningar genomförts i Europa (se vårt inlägg i nr 29/09). Det är förvånande att debattörerna i nr 31 inte verkar ha läst dessa offentliga rapporter. Enligt dem saknas belegg för att slam på jordbruksmark påverkar hälsan eller miljön negativt om man följer europeisk lagstiftning.

Det svenska certifieringssystemet Revaq ställer högre krav än både den europeiska och den svenska lagstiftningen. Att vara certifierad kräver att man, på ett aktivt och kvalitetssäkrat sätt, jobbar för att avloppsvattnet och slammet från reningsverken hela tiden ska bli ännu bättre. Arbetet gäller såväl anslutna industrier som hushåll – och där kan vi alla göra en insats!

Med Revaq kan mycket av den näring som finns i avloppsslammet, i form av fosfor och kväve, komma till nytta på odlad mark. Det finns även

markförbättrande mullbildande ämnen som åkermarken behöver, för att kunna fortsätta producera mat av hög kvalitet och kvantitet.

Anders Finnson

Ordförande, Revaqs styrgrupp

Zahrah Ekmark

Projektledare, Revaq